

6 Şubat Kahramanmaraş depremi sonrasında inşaat sektöründeki tartışmalar ışığında Yüksek Mimar Hülya Yerebasmaz'ın görüşlerine başvurduk.

“Sağlam yapılar için sağlam bir eğitim sistemine ve vicdanlı kalplere ihtiyacımız var” diyen Hülya Yerebasmaz; “Bir mimar olarak yapı kalitesinden önce vicdan kalitesini sorguladığım bir süreç geçirdim” dedi.

Yerebasmaz; “yapı denetim sistemleri çok hassas bir sürece geçti, denetimler arttı, tavizler azaldı...” açıklamasının devamında sorularımıza şu yanıtları verdi:

Sayın Hülya Yerebasmaz;

Ülkemizin yaşadığı depremlerden sonra inşaat sektörü ve yapı kalitesi çok tartışılır oldu. Siz de bir mimar olarak yapı kalitelerinin durumunu nasıl değerlendirirsiniz?

Öncelikle 11 ilde yaşanan depremden sonra ailesini kaybeden bütün acılı insanlara baş sağlığı

diliyorum... Bu büyük felaketin bir daha yaşanmaması için bütün meslektaşlarım adına ders çıkardığımızı düşünüyorum.

Bir mimar olarak yapı kalitesinden önce vicdan kalitesini sorguladığım bir süreç geçirdim. Bizim mesleğimiz birbirini tamamlayan zincirler bütünü. Bu zincirin içinde jeoloji mühendisi, mimar, inşaat mühendisi, usta, yapı denetim, belediye müteahhit gibi birçok ayrı zincir var... Yapının kaliteli olması için zincirin hepsinin sağlam olması gerekmektedir tabi bu da yeterli değil!

Bunların yanında doğru zeminde, doğru tasarımlar, doğru malzemeler ve doğru uygulama bir yapının kaliteli olmasını sağlar ama şunu da özellikle belirtmek istiyorum gelişen teknoloji, deprem yönetmeliğinin yürürlüğe girmesi, işverenlerin yapı denetimleri kendi seçmemesi, denetimlerin artması, yeni yapıların eski yapılara göre daha kaliteli olmasına olanak sağlamıştır.

Özellikle Fatsa da yapılan inşaatların depreme dayanıklılığı ne durumdadır?

Buna ancak genel bir cevap verebilirim. Depreme dayanıklılığını bilebilmem için öncelikle o yapıların projelerine, proje uygunluğuna, kullanılan yapı malzemesine, zemin etüdünün doğru olup olmadığına, ustanın uygulamayı doğru yapıp yapmadığı konusunda bilgi sahibi olmam lazım

Ama sunu söyleyebilirim;

2019 yılında çevre, şehircilik ve iklim değişikliği bakanlığı, denetçilerin bir havuz içerisinde elektronik olarak belirlendiği bir kura sistemi başlattı. Bu süreçten sonra uygulanan yapılarda yapı denetim sistemleri çok hassas bir sürece geçti, denetimler arttı, tavizler azaldı...

Bu da daha nitelikli ve sağlam yapıların yapılmasını sağladı.

Fatsa da yapılan çok katlı binalar kaliteli yapılmış mıdır?

Bir önceki soruya verdiğim cevapta da aynı aslında kaliteli olup olmadığını bilmem için yapının uygulama ve proje aşamasına hâkim olmam lazım.

Ama bizim uyguladığımız site projelerinde inşaat mühendisimizin hassasiyetine hatta Müteahhitlerin hassasiyetine çoğu kez tanık oldum...

‘Neden bunda demir çok kullanıldı’ sorusuyla gelenlerde oldu

‘Bodrum kat yapıp temeli daha güçlü hale nasıl getiririz’ diyenlerde oldu...

Özellikle depremden sonra daha hassas bir sürece girdiğimizin de farkındayım.

Sürekli tartışılır olan “malzemedен çalma” söylemi ve Müteahhitlere atfen olumsuz söylemler ne kadar doğru?

Bir filmde bir söz duymuştum “insanlar hakikatle ilgilenmez, önlerine bir düşman at ve onunla oyalansınlar diye” müteahhitlere bu kadar yüklenilmesini doğru bulmuyorum... Tasarım, proje, uygulama bir ekip işidir. İnşaatları; belediye, yapı denetimler, şantiye şefleri denetliyor... Bir eksik varsa göz yumulmuştur. Bu kadar denetim mekanizmasıyla çalışan bir çark sisteminde bir müteahhit ne kadar çalabilir?

Tabii bunu 2019 a kadar olan sistemde söylemek zor. Çünkü gerçek denetimler 2019 dan sonra başladı. İçinde bulunduğum sistemde bir müteahhittin malzemedен çalması pek mümkün görünmüyor.

Siz sektörün içinde olan bir mimar olarak sağlam yapılar için ne yapılması gerektiğini söyleyebilirsiniz?

MÖ 1. yüzyılda yaşamış olan Vitruvius, “De Architectura” adlı kitabında başarılı bir mimarlık yapıtı için gerekli üç bileşenden söz eder: “Firmitas, Utilitas, Venustas” yani “sağlamlık, kullanışlılık, güzellik”.

Yüzyıllar önce bile ilk düşünölen sağlamlıktır, daha sonra fonksiyon ve estetik gelmektedir.

Ben sağlam yapılar için eğitimin çok önemli olduğunu düşünüyorum. Ustasından mühendisine, yerel yönetimlerden müteahhite hatta vatandaşa kadar hepimizin bilimle yaklaşması gerekiyor.

Jeoloji mühendisleri sondaj sonuçlarını doğru verdiğinde, mimarlar mühendisler o değerlere göre doğru tasarımlar yaptığında, müteahhitler onlara verilen projeye sadık kaldığında, ustalar işçilikten kaçmadığında etriyeleri doğru bağladığında, betonu sulandırmadığında, yerel yönetimler kaçak yapılara karşı çıktığında ve fay hatlarını meclis kararlarıyla değiştirmeye çalışmadığında, vatandaşlarımız 2 kat statik projesi yapılmış projelerde bir kat daha fazla atsam ne olur diye düşünmediğinde, mekânları büyötmek için kolonlar kesilmediğinde daha yaşanabilir yapılarda yaşayacağımızı düşünüyorum...

Umarım bu son depremlerle bir binanın en önemli bileşenin “Firmitas” yani “sağlamlık” olduğunu anlamışızdır ve umarım hepimiz üzerimize düşen sorumluluğun farkında olarak adımlar atarız.

Sağlam yapılar için sağlam bir eğitim sistemine ve vicdanlı kalplere ihtiyacımız var...

Saygılarımla

Haber:Fatsa Yeni Haber Gazetesi